

LATVIJAS PAŠVALDĪBU IZPILDDIREKTORU SANĀKSME

PROTOKOLS

2024. gada 2. februārī
Ādažu novada dome

Nr. 02.

Sanāksme atklāta plkst. 10.00
Sanāksmi vada LPIA valdes priekšsēdētājs U.Fjodorovs
Sanāksmi protokolē LPS padomniece S.Sproģe
Sanāksmē piedalās (reģistrācija pielikumā)

Darba kārtība:

1. Uzrunas un Ādažu novada prezentācija
2. LPIA informācijas
3. Par iekšējā audita ieviešanu, funkcijām, augstākā līmeņa vadītāju būtisko nozīmi sistēmas izveidošanā un ieviešanā. Pašvaldību autonomo funkciju ilgtspējība un nepārtrauktība.
4. Pašvaldību autonomās funkcijas (VARAM redzējums). Deleģēšanas līgumi. Referendumi. Valsts pakalpojumi novados.
5. Atkritumu apsaimniekošanas jautājumi

1.§

Ādažu novada domes izpilddirektors **Guntis Porietis** apsveicina kolēģus ar uzrunu “Sveiki, karavīri!”(rezerves pulkvedis), jo katru dienu esiet dienestā un kalpojiet iedzīvotājiem.

Ādažu novada domes priekšsēdētāja **Karīna Miķelsone** videosveicienā no Spānijas- Ādažu skaistā daba, NATO sirds, spēcīgs novads, - labākais novads. Izpilddirektori vislabāk izjūt novada dzīvi, maza pieredze, izglītība arī man. Laba skola! Pastāvēs, kas pārvērtīsies! Siltu atmosfēru, labu dienu, esiet vienmēr ļoti palīgi domju priekšsēdētājiem! Lai labas atmiņas no Ādažiem un ražīga diena!

Izpilddirektors **Guntis Porietis** iepazīstina ar novadu (1.prezentācija pielikumā)

Poligons- liela teritorija, 5-7 tūkstoši. Pašvaldībai fiskālā labuma tieši nav, reizumis izdodas izlūgties līdzekļus infrastruktūrai, jo slodze liela- pārvietošanas ar sabiedrisko transportu, smagā tehnika, aizliegumi pat sēņu sezona būt labajos mežos u.c.

Darbinieki un atlīdzība. Nav sliktas algas, bet labus darbiniekus piesaistīt ļoti grūti.

Pieredze- notekūdeņi. Lai palielinātu jaudu, krāj atsevišķā kabatiņā pie KS speciāli šim savam mērķim līdzekļus, citur netērē.

Pierīgas ID regulāra tikšanās, lai izdiskutētu lokālās lietas.

Projektu uzraudzības komisija. Visi investīciju projekti tikai caur šo komisiju. Ir Nolikums, katru sēdi protokolē, iepazīstina iesaistītos. Strādā ļoti labi. Nav “ūdenī iemests” viens pat projekta vadītājs.

Gada galveno pasākumu plāns (ID instruments). Katra iestāde vairs savu neraksta, labi koordinēt, uzraudzīt. Ja neizdodas izpildīt, sarkanais krustiņš ar komentāru, kāpēc neizdevās. Reizi mēnesī e-pastā uzraksta, vai izpildīts, kāds rezultāts. Nav izpildīts tāpēc, ka... Labs instruments, lai atskaitītos domei. Strādā jau ilgi.

2.§

LPIA priekšsēdētājs **Uģis Fjodorovs** izsaka pateicību novadam par labi sagatavo pasākumu Ādažos un informē par LPIA tuvākajām aktualitātēm:

1. VARAM Valsts pakalpojumu un datu pārvaldības departamenta direktors **Uģis Bisenieks** un valsts sekretāra vietnieks Digitālās transformācijas jautājumos **Gatis Ozols** iepazīstināja ar KAC darbību un plānotajiem pasākumiem. Finansējums nav mainījies vairāk kā 5 gadus, par centru iekārtošanu jādome.
2. LPIA sanāksme **1.martā pl.10.00** Bauskas pilī .Reģistrācija līdz 23.02.

Novada prezentācija- UD un tūrisms

ALTUM un Latvijas Zemes fonds. LIAA par atbalstu.

ZM - VRG stratēģiju kopsavilkumi.

Uldis Biķis- filozofija.

LPIA valdes sēde un Zemgales ID diskusija **29.02 pl.15.00**. Bauskas domē

Uldis Biķis, VARAM, CEFLA- industriālie parki, atbalsts uzņēmējiem. Atziņas, kā vajadzētu darīt (prasības un ieteikumi)

Valdes sēdes jautājumi (Līvānu sanāksmes sagatavošana)

3. 1.pusgada sanāksmju org.jautājumi

29.februāris- 1.marts	Bauska -Kopdarbība, klasteru veidošana. UD – ko aicinām?
	Valdē 29.02. reģiona ID diskusija par UD
5.aprīlis	Līvāni – digitalizācija. Mākslīgais intelekts. iesaku LU Matemātikas un informātikas institūta Mākslīgā intelekta laboratorijas vadītāju – Normunds Grūzītis Tilde. Reāli piemēri, kā nodrošināt drošību (CERT.lv)
9.-10.maijs	Talsi – būvniecība, t.sk., koka būves publiskajā sektorā.
	Valdē 9.maijā reģiona ID diskusija par koku būvniecībā.
19.-20.05. (18.-25.05.)	STMOU ČR 30- gades konference Spindleruv Mlyn (Krkonošes nac.parkā) un LPIA studiju vizīte Čehijā (ielūgums līdz 15 cilvēkiem.)
7.jūnijs	Alūksne - Vides jautājumi. Meliorācija, publiskie ūdeņi

4. Dažādi jautājumi:

1. Juristu diskusija par Pašvaldības likuma neskaidrajām normām.
2. Meža dienu projektu idejas 2024.g.- 4 semināri katrā reģionā pa vienam. Pašvaldību meža apsaimniekošana.
3. 70.Austrijas pašvaldību dienas **18.-21.09**. Oberwart Burgenlandē
4. LPIA biedru naudas. Pirmās iemaksas (43%) jau saņemtas. Samazinājies iedzīvotāju skaits (- 2000 EUR)
5. Labas pārvaldības semināri reģionos – vienu dienu ID
6. Dzīvnieku aizsardzība- savvaļas dzīvnieku glābšana. 70% dažās pašvaldībās no izglābtajiem ir putni- ir DAP atļauja turēt nebrīvā?
7. Pārtikas iepirkumi- atsevišķus nosacījumus pārtikas iepirkumiem. Plus jārosina sliekšņu pacelšana no 10 000 pakalpojumiem un 20 000 darbiem vismaz dubultāi
8. Atkritumu apsaimniekošanas darba grupa **LPS 20.02.pl.13.00** par AARC veidošanu, pārvaldes uzdevumu deleģēšanu, mērķu sasniegšanu un AAR plāna uzraudzību.

3.§

Par iekšējā audita ieviešanu, funkcijām, augstākā līmeņa vadītāju būtisko nozīmi sistēmas izveidošanā un ieviešanā (2.prezentācija pielikumā).

- FM Iekšējā audita politikas plānošanas nodaļas vadītāja **Gita Mežupa** iepazīstina ar normatīvo regulējumu un par rokasgrāmatu Iekšējais audits ir palīgs izpilddirektoram, kurš atbildīgs par darba organizēšanu un finansēšanu.

Pieredze valsts pārvaldē, dalāties ar pieredzi un piedāvājam pašvaldību auditoriem metodiku, materiālus.

Jauni moduļi apmācībai, piedāvās iespēju iegūt sertifikātu arī pašvaldību auditoriem.

Kas vairāk interesē- efektīva pārvaldība vai finanšu vadība?- Iekšējā audita interese vairāk par efektīvu pārvaldību, finanses svarīgi, bet tas vairāk VK jautājums. Iekšējam auditoram lielāka interese, kā labāk strādāt iedzīvotāju labā.

Daudziem ārpakalpojums. Vai tomēr labāk savs audits?- labāk, ka jūt iekšējo klimatu, spēj profesionāli uzraudzīt lietas. Ja ārpakalpojums, tāpat kādam darbiniekam jāuzrauga un jākoordinē. Kvalitātes sistēmu var kontrolēt, ja uz vietas.

Laiks, kad jāsaraujas, jāsamazina administratīvais slogs, optimizācija vai labāk nav ieviest kvalitātes sistēmu? Vai nesanāk, ka viena skudra strādā, vairāki uzraugi..?- kvalitātes vadītajam nevajadzētu dublet auditoru.

- LU profesore **Iveta Reinholde** piebilst, ka nav jābaidās, ka ienāk vairāki kontrolieri. Eiropā tā ir normāla prakse, ka nav normatīvais akts, bet visa Skandināvija, arī Polija strādā ar saviem auditoriem. 3 vaļi- kontrolieris, audits un risku vadība. Neliekam tās vienā bļodā- saistītas, bet ne sajaucamas.

Kvalitātes standarti, ilgtspējas standarti.

Var pasmelties idejas no valsts pārvaldes sistēmas.

Jauni Eiropas regulējumi no 2025.gada. būs arī ieteikums, ka jāstiprina iekšējo auditoru un VK sadarbība, lai nedublētu darbību.

Ja auditors iesniedz domei auditu un norāda riskus, bet deputāti “noliek atvilkņē”?- jāvērtē risku nopietnība, vai vadība var novērst, vai vajag deputātu lēmumu.

Auditors- rūķītis, kurš izpēta visu un noliek vadībai priekšā...

Harta un n.a.ar uzdevumiem, nosacījumiem pašvaldību darba organizēšanai, ministriju rīkojumi un atbildības prasības pa tiešo pašvaldību darbiniekiem- vai nemazinās pašvaldību loma, pretrunas ar Hartu?- normatīvisms un vajadzīga garāka diskusija.

Praktiskie soļi. Ceļa karte. Neviena skola neapmāca auditorus. Lolojiet savus! Atrodiet visērtāko veidu, kā pašiem visērtāk strādāt, nav starptautiskie standarti. Salieciet novērtējumu- funkcijas un finanšu ietilpību. Vērtējiet riskus, sekojiet kā finanšu riskiem, tā autoritātes riskiem!

Auditors koordinē un seko ārējo kontrolieru auditiem. Auditors nav *ugunsdzēsējs*, kuram jāreaģē uz kādu problēmu, piem., pagasta pārvaldē. Vai arī vadība norāda, ka paskaties to *Jāni*...! Auditors ir neatkarīgs un analizē sistēmu kopumā.

Kvalitātes vadības audits neaizvieto iekšējie auditu.

Ceļa karte, pirmais solis. Ja nav kvalitātes sistēma, nav auditors, var uzdot kādam darbiniekam.

*Praktiskie piemēri?- tad tam darbiniekam jāpārtrauga viss lauks. var kopā ar dokumentu atvērt. Var sanākt *atslēgas* cilvēki, salikt matricu, kam tad seko viens konkrēts cilvēks. Ja mašīnā parādās sarkanā lampiņa, tad reaģē. Šeit tāpat!*

Tematiskās pārbaudes ir laba lieta?- nepatīk termins “tematiskās pārbaudes”. Bet var būt speciāli auditi, 1-2 gadā. Piem., darbinieka uzvedība nestandarta gadījumos. Tad apmācību, lai izskaidrotu, kā tad vajadzētu rīkoties. Treniņš!

Smiltēnē ir iekšējais audits, bet tad nāk ārējie auditi un izpēta pat pretēji. Ko darām?- auditors varbūt nevērtēja tik dziļi, vajag kopīgi izanalizēt abu secinājumus, ārējie vērtēja varbūt tomēr kaut ko citu. Partnerība kā absolūtā vērtība.

“Dokumenti kārtībā” princips. Ir rokasgrāmatas risku vadībai un iekšējam auditam, nav kvalitātes vadībai- ir COSO modelis, nevajag rokasgrāmatu. Vairāk pēc būtības, mazāk normatīvisma!

Par programmām, ko iesakia?- nav tāda saraksta. Pati skatu bezmaksas programmas. *Microsoft list* ir viegli lietojams, ja ir paketē.

Auditors un konsultants- interešu konflikts?- ja konsultē, tad gadu neauditē to, kur bija konsultācijas.

Neatkarīga auditora atbildība, ja kaut kas nav lāgā?- atbildība pret darba devēju plus metodika, kur precīzi norādīts, kā auditoram jāapraksta un jāanalizē.

4.§

Pašvaldību autonomo funkciju ilgtspējība un nepārtrauktība. Deleģētie uzdevumi.

- VARAM valsts sekretāra vietniece **Ilze Oša** un Pašvaldību darbības tiesiskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja **Marta Bergmane** par autonomajām funkcijām un brīvprātīgajām iniciatīvām(3.prezentācija pielikumā). Veikts pētījums, marta vidū būs rezultāti. VARAM sagatavoja priekšlikumus, lai neskatītu deleģēšanas līgumus un neskaņotu VARAM, cer, ka Saeima atbalstīs. Publiska funkcija ir tā, ko nevar darīt privātpersonas (licencēšana, piem.) Ielu uzturēšana nav tikai veicama ar varu apveltītai institūcijai, bet tas neliedz slēgt līgumus, bet tā nav funkcijas deleģēšana. Cēsu novads veica lielu darbu par funkcijām un iespēju deleģēt (VARAM mājas lapā pieejams) <https://www.varam.gov.lv/lv/vadlinijas-parvaldes-uzdevumu-delegesanei>

Pašvaldību likumā *organizēt, gādāt, rūpēties*- var darīt paši, var iepirkt pakalpojumu.

Brīvprātīgās iniciatīvas nevar traucēt pildīt autonomās funkcijas. Pašvaldību loma- darīt to, kas likumā un to, ko vajag teritorijā dzīvojošajiem. Ja finanšu grūtības ,rūpīgi jāvērtē.

VARAM aptaujā par brīvprātīgajām iniciatīvām. Apkopos, lai vienkāršāk uzskaitīt finanses (pa kodiem salikt).

Kapsētu apsaimniekošana- teritoriju kopšana, kapuvietu ieradīšana, zvanīšana- dzīvē kopā, bet prasa nodalīt.- pēc Cēsu stāsta saprot, ka jākombinē pakalpojumi kopīgā grozā, lai par katru kustību nav savs iepirkums.

Autonomās funkcijas un ārpakalpojums- vienmēr jāizvērtē, lai ilgtermiņā ir nodrošināts pakalpojums iedzīvotājiem.

Referendums- dārgi, neefektīvi bieži.- jā, publiskās apspriešanas ir pieejamākas, ātrāks rezultāts, lētāks process. Domes atļaušana sarežģīts process. Bet- likums no rudens būs spēkā, būs pienākums ievērot!

- Pašvaldību pieredze - valsts pakalpojumu pieejamība novados.(kolēģu pieredzes stāsti pielikumā)

Valdē tikāties ar VARAM speciālistiem. **Madonā** 3 KAC, bet finansējums nav, lai veidotu centrus, jo vides pieejamību sakārtot ir dārgi. Piemēram, 1 centrs izmaksā virs 8000EUR , bet valsts dotācija ir 1200. vismaz 5 gadus nav palielināta dotācija. Jāfinansē arī centru ierīkošana.

Talsu novadā līdzīgi. Latvija.lv ļoti bieži nevar pievienoties. Speciālisti no valsts puses nav pieejami, neizpilda pakalpojumu, nevar sazvanīt. Talsu novadā ļoti reta apdzīvotība, ceļu uzlabošanai neiztur kritērijus. Valsts iedzīvotājus pametusi, tāda sajūta. Zūd lokālpatriotisms, kas ir liels drauds valsts drošībai. Paliksim ar saviem kritērijiem un reglamentiem pavisam tukša valsts! Bēdīgi.

Dobeles novadā līdzīgi- valsts attālinās no visiem. Digitalizācija var risināt problēmas- digitālās kabīnes. Standarta jautājumus var atbildēt digitālie konsultanti, bet jābūt iespējai arī konsultācijām . Pēdējā laikā SM jomas arī daļu grib *nogrūzt* pašvaldībām (ceļi, tranzītielas, pasts). Arī policija- 20-25% jau teritorijā tikai valsts policijas izsaukumi, pārējais pašvaldībai. Valsts kopbudžetā vairs tikai 16,2% pašvaldību daļa. Nesamērīgi. **Ādažu** novadā 2 KAC, maza kompakta pašvaldība. Kas uzrauga pakalpojumu centru valsts daļu un raugās, lai var pievienot dokumentus (piem., VNA nevar pievienot skenētus dokumentus). VID kā aizslēdza durvis, tā iedzīvotājiem vel arvien neatver...

5.§

Atkritumu apsaimniekošanas jautājumi.

- Zaļais Punkts” direktors **Kaspars Zakulis** informē par izsmēķu līgumiem un turpmāko darbošanos (4.prezentācija pielikumā)
Izglītošana. Konkurss – bildes ar nevietā izmestiem izsmēķiem. Izvietos vides objektus, ja pašvaldība pieprasīs.
172 konteinerus nopirka, jo ražotāji piešķīra lielākus līdzekļus. Katrai pašvaldībai 4 konteineri
- SIA "CleanLiving Trade" valdes locekle **Zanda Briķe** iepazīstina ar BNA dalītas vākšanas pilotprojekta ieviešanas gaitu un starprezultātiem (5.prezentācija pielikumā). Projekts no novembra mēneša Dienvidkurzemes (Saldus Druva), Vidzemes (Cēsis) un Viduslatvijas (Ropaži) AAR.
Ja iedod maisiņu un groziņu, stāsta, dod rakstisku informāciju, - tas padara ērtāku šķirošanu mājāsaimniecībā, kvalitāte 10x labāka. Tiem, kuriem izdalīja maisiņus kopā ar informāciju, piemaisījumi nav gandrīz nemaz. Veikalos par maisiņiem notiek zaļmaldināšana (pārstrādājams- jā, bet kompostā paliek plastmasas daļiņas, un neder šāds materiāls). Ja veido lielāku iepirkumu bio groziņiem un maisiņiem, cena sanāks ap 5-6EUR gadā 1 mājāsaimniecībai.

Vai EIS iepirkt nevar maisiņus?- būtu uzmanīga, jo cena nebija tāda, kad parādījās vienu reizi, lai noticētu, ka tie ir noārdāmie.

Jāpērk AAR vai pie apsaimniekotāja, kam vajadzētu noprognozēt apjomu un iepirkt vairumā.

Novada apskate

Videoieraksts LPS mājas lapā.

Sanāksmi beidz plkst.

Sanāksmes vadītājs

U.Fjodorovs

Protokolēja

S.Sproģe